ВХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ(

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 121 (6(5)) ИЮНИИН 16 ПЯТНИЦА 1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

Хуряалгые богони болзор соо, гээлтэгүйгөөр үнгэргэлгэ, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ бэлэдхэлгын түсэбые саг болзор соонь дүүргэлгэ ба колхозууд болон совхозуудые өөрын үрһөөр хангалга хадаа манай ороной хүсэ шадалые улам саашань бүхэжүүлхэ ба арадай материальна тэниглэн байдалые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ арадай ажахын шухалын шухала зорилго мүн.

Тарилгын хойноһоо эрхимээр харууһалая!

...нэ жэлдэ ута хабарай болоһон... һаань, республикын олонхи ...хозууд хабарай полевой хүдэл...нүүдые эмхитэйгээр ба һайн ...артайгаар үнгэргэбэ. Эртын ...оһото культурануудай ургаса ...элжэдөө һайнаар гаража, кол...но таряашадые улам ехээр ур...шуулна. Гэбэшье, үндэр ургасын ...өө шанга тэмсэл үшөөл урдам... байна гээшэ. Тэрэнэй нэгэ...нь тарилгын хойноһоо зүбөөр ...ууһалга болоно.

...анай республикын эрхэ байдал...газарай хүрьһэндэ шииг нойто ...иха ябадал ургасые дээшэлүүл...гол зорилгонуудай нэгэн мүн. ...имэһээ колхозно полинууд дээ...р нэгэшье буртаг үбһэ ургуу...гүй, тэрэниие бүрин усадхажа, ...ьһэнэй шииг нойто болон үрэ...лые ургасадаа бараниень хэрэг...ын түлөө оролдохо шухала.

...аряанай буртаг үбһэ түүхэ хү...мэриие саг соонь эхилхэ хэрэг... Колхозуудай правленинүүд ба ...тийна организацинуудай зорил... хадаа буртаг үбһэ түүлгэндэ ...хознигуудай олоороо гаралгые ...идхэхэ, мүн һурагшадые гарга... ябадал болоно.

...нгэрэгшэ жэлдэ Сэлэнгын, При...йкальска ба бусад аймагуудай ...рим колхозууд буртаг үбһэ түүл... саг соонь эмхидхээгүй дээрэһээ ...ряанай ургасые доошонь оруул...н байгаа. Иимэ ябадалые 1950 ...до яабашье дабтажа болохогүй.

Республикын колхозууд энэ жэл... хартаабха, сахарна свёкло, тэ...элэй корнеплодууд болон силос... культурануудые нёдондонойхи...о нилээд ехээр таряа. Эдэ куль...ранонуудай хойноһоо харууһалгые ...эргэлгэдэ МТС-үүдэй үүргэ тон ...э. Гэбэшье, зарим МТС-үүдэй ...тэлбэрилэгшэд эдэ культурануу...й ряд хоорондын элдүүрилгые ...эргэхэ ябадалда харюусалгагүй...ер хандадаг, заримдаа юушье ...дэггүй заншалтай. Бичурын ...магай Бага-Куналейн МТС-тэ ...рьяата колхозууд 300 гаран гек...рта сахарна свёкло тариһан бай... Тиин, тус МТС колхозуудтай ...талһан договорой ёһоор 200 гек...р свёклын тарилгада ряд хоо...рондын элдүүрилгэ хэхэ юм. Гэбэ...ье, МТС-эй директор нүхэр Се...ребренников аяар мүнөө хүрэтэр ...э хүдэлмэриие эмхидхээгүй, уни...рсальна культиваторнуудаашье ...һабарилаагүй байһаар. Мүн Би...урын МТС иимэрхүү байдалтай.

Пропашной культурануудай ряд ...оорондын механизированнэ эл...дүүрилгэ хэхэтэй хамта, мүн кол...озууд энэ хүдэлмэридэ морин ...ультиваторнуудые хэрэглэхэ ёһо...ой.

Тарилгын хойноһоо харууһалха ...үдэлмэридэ ябаһан колхознигуу...дай ажалай эмхидхэлые зүбөөр та...иха тушаа таряанажалай бригадын бригадирнууд шухала анха...ралаа хандуулха байна. Бригадир хадаа энэ хүдэлмэриие ...өрөө сэхэ хүтэлбэрилхэ үүргэтэй. ...эбэшье, зарим колхозуудай хү...тэлбэрилэгшэд бригадирнуудай ...арюусалгые дээшэлүүлхын, ажал ...хэжэ шадаха бүхы колхознигуудаа ...үдөө ажахын хүдэлмэринүүдтэ ...эсүүлхын түлөө хүсэд оролдолго ...аргадаггүй байха юм. Жэшээлхэ...э, Түнхэнэй аймагай «Большевик» колхозой таряанажалай бри...гадын гэшүүдэй хахадынь хабарай ...арилгада хабаадангүй, өөһэдын...өө дураар зайжа ябадаг байгаа.

Теэд, тус колхозой, мүн аймагай хүтэлбэрилэгшэд эдэ колхознигуудые ажалда хабаадуулха тушаа мүнөө хүрэтэр шанга хэмжээ абаагүй байһаар. Тиихэдэнь, колхозой тарилгынь зарим участогуудта бог буртаг үбһэн ургажа байха юм. Нёдондо Түнхэнэй колхозууд энэ хүдэлмэриие үнгэргөөгүй байһанай эсэстэ ехэнхи ургасаяа буртаг үбһэндэ даруулаа һэн. Тиигэжэ таряа сэбэрлэлгэ дээрэ 3 дахин ехэ хүдэлмэриин хүсэ гаргаһан байгаа.

Бүхы тарилгые бүхэли зунһаа эхилээд, намар болотор буртаг үбһэгүй сэбэр байлгахын түлөө хаа хаанагүй тэмсэхэ хэрэгтэй. Аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай хүдөө ажахын таһагуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зорилго хадаа нютаг бүриин эрхэ байдалые, тарилгыень хараадаа абажа, буртаг үбһэ түүлгэ, ряд хоорондын элдүүрилгэ болон ургасын хойноһоо харууһалха бусад хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ календарна болзорнуудые колхоз бүридэ тогтоожо, тэрэнэй дүүргэлтые хинан шалгаха ябадал болоно.

Ургасада нэмэлтэ тэжээл үгэхэ хүдэлмэриие эхилхэ саг ерээ. Энэ жэлдэ манай республикада нилээд ехэ минеральна үтэгжүүлгэнүүд үгтэһэн байна. Колхозууд энээниие түргэнөөр абаашажа, ургасадаа нэмэлтэ тэжээл саг соонь үгэхэ ёһотой. Гэбэшье, Иволгын, Бичурын, Мухаршэбэрэй аймагуудай олон колхозууд минеральна үтэгжүүлгэнүүдые мүнөө хүрэтэр абаашанагүй. Тиихэдэнь, тус аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ талаар колхозуудһаа эрилтэ хэдэггүй байха юм.

Үрһэнэй участогуудай тарилгын хойноһоо харууһалха хүдэлмэриие илангаяа һайнаар эмхидхэхэ шухала. Тиигэбэл, колхоз бүхэн үндэр ургаса хуряажа, өөрын үрһөөр гүйсэд хангагдаха байна.

Хүдөө ажахын культурануудай дайсад—хорхой сохонууд ургасые нилээд гэмтээдэг гээшэ. Тиимэһээ ургасые наринаар харууһалжа, хэрбээ хорхой сохонуудай бии болобол, тэдэнтэй тэмсэхэ хэмжээнүүдые дары абаха хэрэгтэй.

Партийна, советскэ, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй органуудай, колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай шухалын шухала зорилгонь хадаа тарилгын хойноһоо харууһа хэхэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэлгэ ба хүдөө ажахын бүхы культурануудай үндэр ургаса ургуулга, үбһэ хуряалгые эмхитэйгээр үнгэргэлгэ ба ниитын малажалда хүсэд хүрэхэ хэмжээнэй тэжээл суглуулга, колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай бүхы зэмсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалгын хүдэлмэринүүдтэ саг болзор соонь бэлэдхэлгэ, ургаса хуряалгые гээлтэгүйгөөр амжалтатайгаар үнгэргэлгэ ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбые дүүргэлгэ болоно гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй «1950 ондо ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдые үнгэргэхэ тухай» тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Тарилгын хойноһоо эрхимээр харууһалжа, ехэнүүд талмайнуудһаа үргэлжэ үндэр ургаса хуряаха гэһэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө колхознигууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй эршэмтэйгээр тэмсэхэ байһаниинь лабтай.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ НЭГЭДЭХИ СЕССИ

Союзай Соведэй 1950 оной июниин 14-эй заседани тухай

Информационно мэдээсэл

Июниин 14-дэ, үдэрэй 3 часта, Кремльдэ, Кремлевско Ехэ Ордон соо Союзай Соведэй 2-дохи заседани болобо.

Союзай Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо **А. И. Кириченко** түрүүлэгшээр байба.

Союзай Совет хадаа Союзай Соведэй депутадуудай түлөөлхэ эрхые шалгаһан тухай Союзай Соведэй Мандатна комиссиин Түрүүлэгшэ депутат **А. М. Пузановай** элидхэл сонособо.

Нүхэр **Пузанов** хадаа һунгуулиин 678 округуудһаа Союзай Соведтэ һунгагдаһан депутадуудай түлөөлхэ эрхые шалгаһанай дүнгүүд тухай Союзай Соведэй Мандатна комиссиин иимэ тогтоолые зарлан соносхоно:

«Союзай Соведтэ һунгаха тушаа депутат бүхэндэ тус тустань һунгуулиин Центральна комиссяар табигдаһан һунгуулиин бүхы документнүүд ба материалнуудые шалгажа үзөөд, Союзай Соведэй Мандатна комисси иигэжэ тогтооно:

1. Һунгуулиин бүхы 678 округуудһаа Союзай Соведтэ депутадуудые һунгалтанууд СССР-эй Конституциин ба СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримэй үндэһэ һуури дээрэ, бүрин зохилдуулан ябуулагдаһан байна.

2. Конституциие гү, али һунгалтанууд тухай Дүримые эбдэһэн тушаа ямаршье гомодолнууд ба мэдүүлгэнүүд, тэрэшэлэн ямар нэгэн һунгуулиин округто һунгалтануудые кассировалха ямаршье үндэһэ һууринууд Союзай Соведэй депутадуудые һунгаха һунгуулиин округуудта, мүн һунгуулиин Центральна комиссида байхагүй.

Дээрэ дурсагдаһан зүйлэй үндэһөөр Союзай Соведэй Мандатна комисси хадаа һунгуулиин Центральна комиссяар бүридхэгдэһэн Союзай Соведэй бүхы депутадуудай түлөөлхэ эрхын зүб байһаниие мэдэрнэ, тэдэ депутадуудай списогынь «Известия» газетын 1950 оной мартын 15-най 64-дэхи номерто толилогдоһон байна.

Депутат **Е. А. Фурцевагай** дурадхалаар Союзай Совет Мандатна комиссиин элидхэл тушаа иимэ тогтоол абаа гэбэл:

«Мандатна комиссиин элидхэлые соносоод, Союзай Соведэй тогтоохонь:

1. Һунгуулиин бүхы 678 округуудһаа һунгагдаһан ба СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Центральна комиссяар бүридхэгдэһэн Союзай Соведэй депутадуудай түлөөлхэ эрхын зүб байһаниие мэдэрһэн тухай Мандатна комиссиин элидхэлые баталха.

2. Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Центральна комиссиин ажалые дүүрэһэн дээрэ тоолохо»

Тэрэнэй һүүлээр Союзай Совет хадаа Союзай Соведэй Бюджетнэ комиссиин Түрүүлэгшэ депутат **Л. Р. Корниец** гэгшын нэмэлтэ элидхэлые сонособо.

Бюджетнэ комиссиин нэмэлтэ элидхэлэй һүүлээр, 1950 оной СССР-эй Гүрэнэй бюджет тухай ба 1948 болон 1949 онуудай СССР-эй Гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ боложо эхилбэ.

Депутадууд **А. Е. Клещев** (Белорусска ССР-эй, Витебскэ округ), **С. К. Карапетян** (Армянска ССР-эй, Нор-Баязетскэ округ), **И. И. Румянцев** (Москва городой, Киевскэ округ), **М. С. Гречуха** (Украинска ССР-эй, Бережанска округ), **Г. Е. Коваленко** (Грозненско областиин, Грозненско хүдөөгэй округ) гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Энээгээр Союзай Соведэй хоёрдохи заседани хаагдана.

Национальностьнуудай Соведэй 1950 оной июниин 14-нэй заседани тухай

Информационно мэдээсэл

Июниин 14-дэ, үглөөнэй 10 часта, Кремльдэ, Кремлевско Ехэ Ордон соо, Национальностьнуудай Соведэй хоёрдохи заседани болобо.

Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **Ж. Шаяхметов** түрүүлэгшээр байба.

Национальностьнуудай Совет хадаа Национальностьнуудай Соведэй депутадуудай түлөөлхэ эрхые шалгаһан тухай Национальностьнуудай Соведэй Мандатна комиссиин Түрүүлэгшэ депутат **И. Г. Кэбинэй** элидхэл сонособо.

Нүхэр **Кэбин** Национальностьнуудай Соведэй һунгуулиин 638 округуудһаа һунгагдаһан депутадуудай түлөөлхэ эрхые шалгаһанай дүнгүүд тухай Национальностьнуудай Соведэй Мандатна комиссиин иимэ тогтоолые зарлан соносхоно:

«Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха тушаа депутат бүхэндэ тус тустань һунгуулиин Центральна комиссяар табигдаһан һунгуулиин бүхы документнүүд ба материалнуудые шалгажа үзөөд, Национальностьнуудай Соведэй Мандатна комисси иигэжэ тогтооно:

1. Һунгуулиин бүхы 638 округуудһаа Национальностьнуудай Соведтэ депутадуудые һунгалтанууд СССР-эй Конституциин ба СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримэй үндэһэ һууринууд дээрэ, бүрин зохилдуулан ябуулагдаһан байна.

2. Һунгуулиин ямар нэгэн округто һунгалтануудые кассировалха ямаршье үндэһэ һууринууд, тэрэшэлэн Конституциие гү, али һунгалтанууд тухай Дүримые эбдэһэн ямаршье гомодолнууд ба мэдүүлгэнүүд Национальностьнуудай Соведэй депутадуудые һунгаха һунгуулиин округуудта, мүн һунгуулиин Центральна комиссида байхагүй.

Дээрэ дурсагдаһан зүйлэй үндэһөөр, Национальностьнуудай Соведэй Мандатна комисси һунгуулиин Центральна комиссяар бүридхэгдэһэн Национальностьнуудай Соведэй бүхы депутадуудай түлөөлхэ эрхын зүб байһаниие мэдэрнэ, тэдэ депутадуудай списогынь «Известия» газетын 1950 оной мартын 15-най 64-дэхи номерто толилогдоһон байгаа».

Депутат **А. Б. Арутюнянай** дурадхалаар Национальностьнуудай Совет Мандатна комиссиин элидхэл тушаа иимэ тогтоол абаа гэбэл:

«Мандатна комиссиин элидхэл соносоод, Национальностьнуудай Совет иигэжэ тогтооно:

1. Һунгуулиин бүхы 638 округуудһаа һунгагдаһан ба СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Центральна комиссяар бүридхэгдэһэн Национальностьнуудай Соведэй депутадуудай түлөөлхэ эрхын зүб байһаниие мэдэрһэн тухай Мандатна комиссиин элидхэл баталха.

2. Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Центральна комиссиин хүдэлмэриие дүүрэһэн дээрэ тоолохо».

Тэрэнэй һүүлээр Национальностьнуудай Совет хадаа Национальностьнуудай Соведэй Бюджетнэ комиссиин Түрүүлэгшэ депутат **И. С. Хохловой** нэмэлтэ элидхэл сонособо.

Бюджетнэ комиссиин нэмэлтэ элидхэлэй һүүлээр, 1950 оной СССР-эй Гүрэнэй бюджет тухай ба 1948 болон 1949 онуудай СССР-эй Гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ боложо эхилбэ. Депутадууд **Б. Н. Черноусов** (РСФСР-эй Омско округ), депутат **Р. М. Мамаев** (Марийска АССР-эй, Оршанска округ), депутат **Н. Г. Гейдаров** (Азербайджанска ССР-эй Сабирабадска округ), депутат **Г. Я. Рудь** (Молдавска ССР-эй Дрокиевскэ округ), депутат **И. М. Казмахов** (Кабардинска АССР-эй Терскэ округ) гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Энээгээр Национальностьнуудай Соведэй хоёрдохи заседани хаагдана.

И. В. Сталин Финляндиин Премьер-Министр господин Урхо Кекконенэй хүндэлэлдэ обед үгэбэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин Финляндиин Премьер-Министр г-н Урхо Кекконенэй хүндэлэлдэ Кремльдэ июниин 14-дэ обед үгэбэ.

Обед болоходо г-н Урхо Кекконен, Финляндиин Худалдаа наймаанай ба Промышленностиин Министр г-н С. Туомиоя, Финляндиһаа СССР-тэ байгаа Посланник г-н К. Сундстрем, Финляндиин Худалдаа наймаанай делегациин гэшүүд г-н И. Ньюкопп, г-н Т. Куяла, г-н О. Оркомиес, Финляндиһаа Москвада байгаа Миссиин Советник г-н П. Пулккинен гэгшэд байлсаба.

Обед болоходо советскэ талаһаа В. М. Молотов, Г. М. Маленков, Л. П. Берия, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин, Маршал А. М. Василевский; Адмирал И. С. Юмашев, М. А. Меньшиков, А. А. Громыко, В. А. Зорин, И. Г. Лошаков, СССР-һээ Финляндида байгаа Посланник Г. М. Савоненков, СССР-һээ Финляндида байгаа Худалдаа-наймаанай түлөөлэгшэ П. Е. Краснов гэгшэд байлсаба.

Обед хадаа халуун хани барисаанай оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ ба ВКП(б)-гэй ЦК-дэ

1950 ОНДО УРГАСА ХУРЯАЛГЫЕ БА ХҮДӨӨ АЖАХЫН ПРОДУКТНУУДАЙ БЭЛЭДХЭЛНҮҮДЫЕ ҮНГЭРГЭХЭ ТУХАЙ

Түрүү техникээр зэбсэглэгдэһэн колхозууд, МТС-үүд ба совхозууд хабарай тарилгые нёдондо жэлэйхиһээ үлэмжэ эмхитэйгээр үнгэргөө, хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй болзорыень хороохо ба шанарыень дээшэлүүлхэ ябадал туйлаа гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК тэмдэглэнэ. Энэ жэлдэ яровой шэниисын ба техническэ культурануудай тарилга гол түлэб намарай ба хабарай пар дээрэ, нилээд ехэ хэмжээнь сортовой үрһөөр хэгдэһэн байна. Колхозуудта ба совхозуудта шэниисэ, хлопчатник, наран сэсэг, лён-долгунец, нэгэ жэлэй ногоонууд ба бусад культуранууд нёдондо жэлдэ орходоо ехээр таригдаа.

Машинно-тракторна станцинууд хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй түсэбые дүүргээ, машинно-тракторна паркын бүтээсэ дээшэлүүлгые хангаа, полевой хүдэлмэринүүдэй шанар һайжаруулгые ба хабарай тарилгын болзорнуудай хоролтые хангаа.

Мүнөө үедэ СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын, СССР-эй хлопогой ажахын Министерствын, СССР-эй совхозуудай Министерствын, бэлэдхэлнүүдэй Министерствын, партийна, советскэ, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй органуудай, колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай шухалын шухала зорилгонь хадаа тарилгын хойноһоо харууһа хэхэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэлгэ ба хүдөө ажахын бүхы культурануудай үндэр ургаса ургуулга, үбһэ хуряалгые эмхитэйгээр үнгэргэлгэ ба ниитын малажалда хүсэд хүрэхэ хэмжээнэй тэжээл суглуулга, колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай бүхы зэмсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалгын хүдэлмэринүүдтэ саг болзор соонь бэлэдхэлгэ, ургаса хуряалгые гээлтэгүйгөөр амжалтатайгаар үнгэргэлгэ ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбые дүүргэлгэ болоно гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК тоолоно.

Гэхэ зуура, хүдөө ажахын культурануудай тарилгын хойноһоо харууһа хэхэ, үбһэ хуряалгые ба тэжээлэй силос даралгые үнгэргэлгын хүдэлмэринүүдые эмхидхэлгэдэ ба МТС-үүдэй, колхозуудай ба совхозуудай комбайнуудые, молотилкануудые, жаткануудые ба хуряалгын бусад машинануудые ургаса хуряалгада бэлэдхэлгэдэ хэдэн областьнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта ехэ дутагдалнууд бии байна. Партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай олон хүтэлбэрилэгшэд хадаа эдэ хүдэлмэринүүдые эмхидхэлгэдэ байһан дутагдалнуудые усадхаха тушаа ба колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай бүхы зэмсэг хэрэгсэлнүүдые ургаса хуряалгада ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэдэ саг болзор соонь бэлэдхэхэ тушаа хэрэгтэй хэмжээнүүдые абанагүй.

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК иигэжэ тогтообо:

I. Ургаса хуряалгада бэлэдхэл

1. Мүнөө жэлдэ колхозууд, МТС-үүд ба совхозууд болбол комбайнуудые, молотилкануудые, жаткануудые, ороохо сэбэрлэдэг машинануудые, транспортые ба бусад материально-техническэ зэмсэг хэрэгсэлнүүдые ургаса хуряалгада бэлэдхэхэ талаар хүдэлмэринүүдые 1949 ондо орходоо үлэмжэ эмхитэйгээр ябуулна гэжэ тэмдэглэхэ. Комбайнернуудые, шофёрнуудые ба механизациин бусад кадрнуудые бэлэдхэхэ тушаа ехэ хүдэлмэри МТС-үүдтэ ба совхозуудта хэгдэжэ байна.

Гэхэ зуура, хэдэн областьнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта, илангаяа Краснодарска, Ставропольско ба Алтайн хизаарнуудта, Тамбовско, Рязанска, Куйбышевска областьнуудта ба Башкирска АССР-тэ хуряалгын машинануудые заһабарилга ба механизациин кадрнуудые бэлэдхэлгэ хангалтагүйгөөр эмхидхэгдээ, машинануудые муу шанартайгаар заһабарилха ябадал гаргагдана.

Ургаса хуряалгын эхилтэр бага болзорой үлэһэн байбашье һаань, дурсагдаһан областьнуудай, хизаарнуудай ба республикын партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд хуряалгын хүдэлмэринүүдтэ колхоз, МТС ба совхоз бүхэниие саг болзор соонь ба нигта һайнаар бэлэдхэхэ тухай ёһотой анхарал оролдолгоёо табинагүй, энэ хэрэгтэ гараһан гээгдэлые усадхаха тушаа шухала хэмжээнүүдые абанагүй.

Ургаса хуряалгада транспортна ба ашаа тээлгын хэрэгсэлнүүдые, амһартануудые, шэгнүүрэй ажахые, зернохранилищинуудые, һарабшатай тогуудые ба һарабшануудые бэлэдхэлгэ олон колхозуудта ба совхозуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Механизированнэ ба эгээл простой зерносушилкануудые заһабарилха ба шэнээр бариха, тэдэниие хэрэгтэй хэмжээнэй түлишөөр хангаха хүдэлмэринүүд удаанаар үнгэргэгдэнэ.

СССР-эй автомобильна ба тракторна промышленностиин Министерство, хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерство, СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерство ба бусад зарим промышленна Министерствонүүд хадаа тракторнуудые, комбайнуудые ба хуряалгын бусад машинануудые, тэрэшэлэн тэдэнэй запасной частьнуудые ба модон материалнуудые үйлэдбэрилхэ ба МТС-үүдтэ, колхозуудта ба сов-

(*Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта*)

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ ба ВКП(б)-гэй ЦК-дэ

1950 ОНДО УРГАСА ХУРЯАЛГЫЕ БА ХҮДӨӨ АЖАХЫН ПРОДУКТНУУДАЙ БЭЛЭДХЭЛНҮҮДЫЕ ҮНГЭРГЭХЭ ТУХАЙ

(Ургэлжэлэл)

хозуудта ашаалжа эльгээхэ даалгабаринуудаа саг болзор соонь дүүргэхэ ябадал ханганагүй, энэнь ургаса хуряалгада МТС-үүдэй, колхозуудай ба совхозуудай бэлэдхэлдэнь бэрхэшээлнүүдые ушаруулна.

2. Ургаса хуряалгада саг болзортонь бэлэдхэхын зорилгоор СССР-эй хүдөө ажахын Министерствые, СССР-эй хлопогой ажахын Министерствые, СССР-эй совхозуудай Министерствые, СССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствые ба СССР-эй мяханай ба һүнэй промышленностиин Министерствые, областьнуудай, хизаарнуудай ба республикануудай нютагай, партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудые нигэжэ уялгалха:

а) хуряалгын хүдэлмэринүүдэй эхилтэр хуряалгын бүхы машинануудай — комбайнуудай, тракторнуудай, жаткануудай, лобогрейкэнүүдэй, молотилкануудай, свёклоподъёмнигуудай, льнотеребилкэнүүдэй, морин приводүүдэй, локомобильнуудай, двигательнүүдэй, орооһо сэбэрлэдэг ба бусад машинануудай, транспортна хэрэгсэлнүүдэй ба хуряалгын зэр зэмсэгүүдэй заһабарилгые ба бэлэдхэлые дүүргэхэ ябадал хангаха, тиихэдээ хуряалгын машинануудай заһабарилгын шанарай хойноһоо хиналта табилгада тусгаар анхарал хандуулха.

Комбайнуудые ба хуряалгын бусад машинануудые зерноуловительнуудаар, хоёрдохи сэбэрлэлгын решетануудаар хэрэгтэй тоогоорнь, тоһото эфиротоһото культурануудые ба үрһэнэй ногоонуудые хуряахын тулада хэрэгтэй зэмсэгүүдээр, хэбтэһэн таряа хуряахын тулада хэрэгтэй, мүн мэхиинэ ба һолоомо амяарнь суглуулхын тулада хэрэгтэй хэрэгсэлнүүдээр хангаха, комбайнуудһаа орооһо зөөхын тулада ба мэхиинэ болон һолоомо суглуулхын тулада транспортна хэрэгсэлнүүдые саг болзор соонь бэлэдхэхэ ба тракторнуудые, комбайнуудые ба хуряалгын бусад машинануудые ургаса хуряалгын эхилхэһээ урид 5 үдэрһөө хожом бэшэ хүдэлмэриинь газарта абаашаха.

Хуряалгын эхилтэр МТС-үүдэй ба совхозуудай заһабарилгын бүхы автопередвижной мастерскойнуудые бэлэдхэхэ, тэрэшэлэн ургаса хуряалгын үедэ тракторна бригадануудта ба комбайнова агрегадуудта техническэ туһаламжа хангахын тулада детальнуудай ба заһабарилгын материалнуудай шухала запасуудые бии болгохо;

б) ургаса хуряалгые байгаалиин ямаршье эрхэ байдалда гээлтэгүйгөөр үнгэргэхын тулада орооһо хадагалха ба хатааха амбаарнуудые, һарабшануудые, һарабшатай тогуудые ба зерносушилкануудые колхозуудта ба совхозуудта саг болзор соонь барижа дүүргэхэ, заһабарилха ба бэлэдхэхэ ябадал хангаха;

в) комбайнова агрегадуудые комбайнернуудаар, комбайнернуудай туһалагшадаар, комбайнуудые хангаха хүдэлмэрилэгшэдөөр саг болзор соонь бүридхүүлхэ ябадал, тэрэшэлэн молотилканууд ба хуряалгын бусад машинанууд дээрэ хүдэлмэрилхэ хүнүүдые хэрэгтэй тоогоорнь бэхижүүлхэ ябадал хангаха;

г) МТС-үүдтэ ба совхозуудта үгтэһэн фондуудай ёһоор, тэдэндэ горючи ба түрхихэ материалнуудые саг болзор соонь шэрэжэ асарха ябадал хангаха, ургаса хуряахын тулада, орооһо таряа шэрэхын тулада ба ургаса хуряалгатай нэгэ доро хэгдэдэг бусад хүдэлмэринүүдые дүүргэхын тулада асарагдаһан нефтепродуктнуудые гаргашалгын хойноһоо хиналта тогтоожо, горючиие ондоо тээшэнь гаргашалха ябадал гаргахагүй.

Ургаса хуряалгын ба гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгын дүүрэтэр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүбшөөлгүйгөөр колхозуудһаа, совхозуудһаа ба МТС-үүдһээ хүдэлмэриин хүсые, жүдхэхэ хүсэнүүдые ба транспортна хэрэгсэлнүүдые хүдөө ажахын бэшэ бусад ямар нэгэн хүдэлмэринүүдтэ һамааруулха ябадалые хорихо;

д) хуряалгын хүдэлмэринүүдтэ үхибүүдтэй колхозницануудай ба совхозуудай эхэнэр хүдэлмэрищэдэй эдэбхитэй хабаадалгые хангахын зорилгоор, хуряалгын ба бэлэдхэлые үнгэргэлгын үедэ үхибүүдэй яслинуудай, садуудай ба талмайнуудай тооё олошоруулха ба тэдэнэй хүдэлмэриие һайжаруулха. Үхибүүдэй хойноһоо харахын тулада томилогдоһон колхозницануудай ажалые колхозууд түлэхэ;

е) ургаса хуряалгын, гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые шэрэлгын ба тушаалгын үедэ колхоз, МТС ба совхоз бүхэндэ, тракторна ба тарянажалай бригада бүхэндэ хүдэлмэриин түсэбые ургаса хуряалгын эхилхэһээ урид 15 хоногһоо хожом бэшээр зохёолгые хангаха, тиихэдээ колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай бүхы хүсэнүүдые ба зэмсэг хэрэгсэлнүүдые гүйсэдөөр ба зүбөөр ашаглаха ябадалые түсэбүүд дотор хараалха;

ж) хуряалгын хүдэлмэринүүдтэ ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдтэ район, колхоз, совхоз, МТС бүхэнэй, Союззаготтрансын авторотануудай бэлэн болоһоной шалгалтые ургаса хуряалгын эхилхэһээ 20 үдэр урид үнгэргэхэ, шалгалтын дүнгүүдые партиин райкомуудта ба райисполкомуудта хаража үзэхэ ба энэ хэрэгтэ элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха тушаа нэмэлтэ хэмжээнүүдые абаха.

3. СССР-эй хүдөө ажахын Министерстводэ, СССР-эй хлопогой ажахын Министерстводэ ба СССР-эй совхозуудай Министерстводэ гэжэ хараалагдаһан комбайнуудые, тракторнуудые, двигательнүүдые, молотилкануудые, жаткануудые, сенокосилкануудые, орооһо сэбэрлэдэг ба хуряалгын бусад машинануудые, тэрэшэлэн запасной частьнуудые, подшипнигуудые, металл ба модон материалнуудые тогтоогдоһон номенклатурын ёһоор тон наринаар үйлэдбэрилхэ түсэбүүдые саатагүй дүүргэлтые ба хүдөө ажахыда саг соонь ашаалжа эльгээлгые хангахыень СССР-эй хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерствые, автомобильна ба тракторна промышленностиин Министерствые, ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствые, металлургическа промышленностиин Министерствые ба хүдөө ажахыда үгэхэ даалгабаринуудтай бусад промышленна Министерствонүүдые уялгалха.

Хүдөө ажахын машинануудые, запасной частьнуудые ба материалнуудые шэрэхэ вагонуудые таһалгаряагүйгөөр үгэхэ ябадалые хангахыень ба замда тэдэнэй ябасын хойноһоо хиналта тогтоохыень зам харилсаанай Министерствые уялгалха.

4. Ургаса хуряалгын ба таряа бэлэдхэлэй үедэ МТС-үүдые, совхозуудые, колхозуудые, Заготзерногой пунктнуудые, Союззаготтрансын автобазуудые, Совхозтрансые ба хамһабариин ажахынуудые нефтьпродуктнуудаар таһалгаряагүйгөөр хангахын тулада нефтебазануудта хэрэгтэй хэмжээнэй горючи ба тоһонуудые саг болзор соонь шэрэжэ асарха ба суглуулха ябадал хангахыень, хуряалгын хүдэлмэринүүдэй хэрэгсэлнүүдтэ асарагдаһан горючи ба тоһонуудые нефтебазануудаар эүбөөр хубаарилхын хойноһоо шанга хиналта табихыень нефтяной промышленностиин Министерствые, зам харилсаанай Министерствые, гол мүрэнэй флодой Министерствые ба далайн флодой Министерствые уялгалха.

5. Хуряалгын хүдэлмэринүүдые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдые үнгэргэхын тулада шухала хэрэгтэй модон материалнуудые, кузнецын нүүрһые, металлые, хажуурнуудые, хадуурнуудые, асануудые, тармуурнуудые, аргамжануудые, тэргын тоһо, хомут тоногуудые ба бусад материалнуудые колхозуудта ба совхозуудта худалдахын тулада саг болзор соонь асарха ябадал хангахыень Центросоюзые уялгалха.

II. Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлнүүдтэ бэлэдхэлгэ

6. Шэнэ ургасын орооһо таряае тушаажа абахын ба хадагалхын тулада материально-техническэ база бэлэдхэхэ, тэрэшэлэн шэнэ складуудые ба элеваторнуудые бариха талаар ехэ хүдэлмэри областьнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта үнгэргэгдэжэ байна. Тэрээнтэй хамта хэдэн областьнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта, илангаяа Ростовско, Херсонско, Полтавска, Новосибирскэ, Пензенскэ областьнуудта, Красноярска хизаарта, Башкирска АССР-тэ ба Татарска АССР-тэ партийна, советскэ ба бэлэдхэлэй органууд хадаа тарянай складуудые, элеваторнуудые ба зерносушилкануудые эгээл түргэнөөр барижа ба заһабарилжа дүүргэхэ тушаа, тэрэшэлэн 1950 оной ургасын орооһо таряае тушаажа абахын ба хадагалхын тулада автотранспортые, орооһо сэбэрлэдэг машинануудые, шэгнүүрэй ажахые ба лабораторна түхеэрэлгэнүүдые бэлэдхэхэ талаар хэрэгтэй хэмжээнүүдые абанагүй.

7. Бэлэдхэлэй Министерствые нигэжэ уялгалха:

а) бэлэдхэлэй Министерстводэ хамаатай элеваторнуудай, складуудай, зерносушилкануудай, орооһо сэбэрлэлгын, электро—хүсын, шэгнүүрэй, лабораторна түхеэрэлгэнүүдэй ба зэр зэмсэгүүдэй заһабарилгые тэрэшэлэн арендда бүхы складуудай текущи заһабарилгые: урда районуудта июлиин 1 хүрэтэр ба бусад районуудта 1950 оной июлиин 20 хүрэтэр дүүргэхэ;

б) 5,3 миллион тонноһоо бага бэшэ багтаамжатай тарянай складуудые 1950 оной сентябриин 1 болотор барижа дүүргээд, ашаглалгада оруулха;

в) автомашинануудай хойноһоо техническэ харууһые саг болзор соонь ба шанар һайнтайгаар хэхын тулада заһабарилгын мастерскойнуудые ба гаражуудые бэлэдхэхэ, тэрэшэлэн орооһо таряа зөөгдэхэ харгынууд дээрэ автомашинануудта техническэ туһаламжа эмхидхэхэ, энэ зорилгоор техническэ туһаламжын заһабарилгын нүүдэл мастерскойнуудые ба стационарна пунктнуудые хэрэгтэй тоогоорнь бэлэдхэхэ;

г) таряа бэлэдхэлэй эхилтэр бүхы складуудые, зерносушилкануудые, тээрмэнүүдые, элеваторнуудые, орооһо сэбэрлэхэ ба лабораторно зэр зэмсэгүүдые, тэрэшэлэн складууд шадархи территориие хорогүй болгохо ябадал хангаха.

8. Таряа хадагалхын тулада хүсэд таарамжатай складской байрануудаар бэлэдхэлэй пункт бүхэнэй хангагдаһаниие 1950 оной июниин 25 хүрэтэр шалгаха ба бэлэдхэгдэһэн таряае хадагалхын тулада бэлэдхэлнүүдэй Министерствын саг зуурын ашаглалгада дамжуулан үгэхын зорилгоор бусад организацинуудаар, эмхи зургаануудаар ба предприятинуудаар хэрэгтэй тооной складуудые бэдэржэ олохо, бэлэдхэлэй пунктнуудые, элеваторнуудые, зерносушилкануудые, тэрэшэлэн Союззаготтрансын авторотонуудые шухала хэрэгтэй кадрнуудаар бүридхүүлгэдэ туһаламжа үзүүлхэ гэжэ республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдэй, крайисполкомуудай ба облисполкомуудай түрүүлэгшэнэрые уялгалха.

9. Арендда абтаһан ба бэлэдхэлнүүдэй Министерствын саг зуурын ашаглалгада дамжуулан үгтэһэн бүхы складской байрануудые, тэрэ тоодо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1949 оной декабриин 19-эй № 20059 захиралтаар бэлэдхэлнүүдэй Министерстводэ бэхижүүлэгдэһэн складской байрануудые, сахарна заводуудай складуудһаа ба хлопок болон льноволокно хадагалха складуудһаа бэшээрнь, бэлэдхэлнүүдэй Министерстводэ 1951 оной июниин 1 хүрэтэр бэхижүүлхэ.

Бэлэдхэлнүүдэй Министерстводэ бэхижүүлэгдэһэн складской байрануудые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүбшөөлгүйгөөр Министерствонүүдэй ба бусад ведомствонүүдэй эзэлхыень хорихо.

10. Бэлэдхэлнүүдэй Министерствын даалгабаряар орооһо таряа ба тоһото культурануудай үрһэ тушаажа абадаг, СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствые, СССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствые, Центросоюзые, металлургическа промышленностиин Министерствые, СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерствые складской байрануудые, шэгнүүрнүүдые ба шухала хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдые урда районуудта 1950 оной июлиин 1 хүрэтэр ба бусад районуудта июлиин 20 хүрэтэр заһабарилжа дүүргэхэ ба хүсэд бэлэн болгохо гэжэ уялгалха.

11. СССР-эй бэлэдхэлнүүдэй Министерствые ба совхозуудай Министерствые, облисполкомуудые, крайисполкомуудые ба республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые таряа бэлэдхэлэй эхилтэр Союззаготтрансын ба Союзсовхозтрансын бүхы автопаркые бэлэдхэхэ ба Союззаготтрансын авторотонуудые ба Союзсовхозтрансын автобазануудые шофёрнуудаар гүйсэд бүридхүүлхэ гэжэ уялгалха. Союззаготтрансын ба Союзсовхозтрансын автомашинануудые орооһо таряа, тоһото культурануудай үрһэ, хлопок, сахарна свёкло ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые шэрэлгэтэй холбоогүй, бусад ашаануудые зөөлгэдэ хэрэглэхыень хорихо.

Зам харилсаанай Министерство *болбол орооһо таряа зөөхын тулада халхабшатай подвижной составые ба хэрэгтэй тооной тарянай халхабшануудые бэлэдхэхэ ёһотой.*

12. 1950 оной ургасын таряае тушаажа абахын тулада бэлэдхэлнүүдэй Министерствын ба эдеэ хоолой болон материальна гүрэнэй резервнүүдэй Министерствын бүхы бэлэдхэлэй пунктнуудай, базануудай, элеваторнуудай, зерносушилкануудай бэлэн болоһониие шалгахыень ба элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхалгадань бэлэдхэлэй организацинуудта шухала туһаламжа үзүүлхыень нютагай партийна ба советскэ органуудые уялгалха.

13. Бэлэдхэлэй пунктнуудта хүдөө ажахын продуктнуудые шэрэжэ абаашахын тулада хуряалгын хүдэлмэринүүдэй эхилтэр харгынуудые, хүүргэнүүдые, хажуу тээһээ ерэхэ замуудые ба гарсануудые заһабарилга хангахыень республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, облисполкомуудые ба крайисполкомуудые уялгалха.

III. Үбһэ хуряалга, силос даралга ба тэжээл бэлэдхэлгэ

14. 1949 ондо зарим областьнууд, хизаарнууд ба республикануудта үбһэ хуряалга ба тэжээл силосовалгые үнгэргэлгэдэ ехэхэн дутуунууд гараһан байгаа. Олон колхозуудта ба совхозуудта үбһэ хуряалгын болзорнууд унжагайруулагдаһан, тэжээл силосовалха гуримууд эбдэгдэһэн байна. Силосууд жэлэгдээгүй яаманууд ба траншейнууд соо хэгдэжэ, ехээр хоролтодо ороһон, мүн силосовалагдаһан тэжээлэй шанар муудаһан байха юм.

Олон областьнуудай, хизаарнуудай ба республикануудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэд, МТС, совхозуудай директорнүүд болон колхозуудай түрүүлэгшэнэр нийтын адуу малые һайн үбһөөр ба силосээр хангаха ябадалда шухала анхаралаа табяагүй, хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө бүхы арга боломжонуудаа хэрэглээгүй байгаа.

15. Нийтын малажалые үбһэ тэжээлээр гүйсэд хангаха ба зарим областьнууд, хизаарнууд болон республикануудай колхозууд ба совхозуудта тэжээл үйлэдбэрилгын адуу малайнь ургалтаһаа гээгдэһэн ябадалые усадхаха хэрэгэй илангаяа шухала байһаниие хараадаа абажа, облгүйсэдкомууд, крайгүйсэдкомууд, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, ВКП(б)-гэй обкомууд, крайкомууд, Союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нууд, СССР-эй хүдөө ажахын Министерство, СССР-эй совхозуудай Министерство, СССР-эй мяханай ба һүнэй промышленностиин Министерство болон совхозуудтай бусад Министерствонүүд ба ведомствонүүдые уялгалха гэбэл:

а) Энэ жэлдэ үбһэ хуряалга ба тэжээл силосовалгын хүдэлмэринүүдые саг болзор соонь, эмхитэйгээр үнгэргэжэ, тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхэ ба нийтын малажалда бүрин хүрэхөөр хэмжээнэй тэжээлэй шухала запас колхоз, совхоз бүридэ байгуулха ябадал хангаха;

б) Орооһото культурануудай ургаса хуряалгын эхилхэ хүрэтэр үбһэ хуряалга болон һүрилэлгые дүүргэхээр бодомжолжо, колхоз, совхоз бүридэ үбһэ хуряаха ба тэжээл силосовалха талаар 5 хоногой даалгабаринуудые хүргэхэ, тиихэдэ Сибириин ба Зүүн областьнууд, СССР-эй европейскэ хубиин хойто районуудта силос даралгаар тогтоогдомол түсэбэй 90 процентһээ бага бэшые, тиихэдэ бусад областьнууд, хизаарнууд ба республикануудта 75 процентһээ бага бэшые дүүргэхэ.

Үбһэ хуряалгын үедэ гээлтэнүүдые гаргахагүйн ба һайн шанартай үбһэ абахын зорилгоор, үбһэ сабшалга ба һүрилэлгын хоорондо забһар гаргахагүйн, тиихэдэ дунда ба хойто полосануудай районуудта үбһэ хуряалгын үедэ хура бороотой байгаа хадань ногооё тусгаар хэгдэһэн түхеэрэлгэнүүдээр һалхитуулжа хатаахыень колхозууд болон совхозуудта дурадхаха.

в) Колхознигууд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые элдэб янзын хоёрдохи шатын хүдэлмэринүүдһээ сүлөөлжэ, үбһэ хуряалгын ба силос даралгын хүдэлмэридэ бүгэдыень хабаадуулха, тэжээл бэлэдхэлдэ гараһан түрүүшын үдэрһөө үбһэ сабшалга, хуряалга болон тэжээл силосовалга дээрэ бүхы колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр бүриингөө үйлэдбэриин нормонуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал туйлаха.

16. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ ба силос дараха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө колхознигуудые урмашуулхын зорилгоор, үбһэ хуряалга ба тэжээл силосовалгаар тогтоогдомол нормонуудһаа гадуур дүүргэһэн ажалайнь түлөө колхознигуудта хоёр дахин ехэ хэмжээнэй ажалта үдэр түлэхэ.

17. Үбһэ хуряалга ба тэжээл силосовалга дээрэ механизациие хэрэглэхэ ябадалда тон ехэ анхарал табижа, СССР-эй хүдөө ажахын Министерство, нютагуудтахи партийна, советскэ органууд, машинно-тракторна станцинуудай, машинно-малажалай ба сабшалангай мелиоративна станцинуудай директорнүүдые уялгалха гэбэл:

а) Үбһэ хуряалга ба тэжээл силосовалга дээрэ үбһэ хуряалгын бии байгаа бүхы машинанууд болон силос хэршэхэ машинануудые үндэр бүтээсэтэйгээр гүйсэд хэрэглэхэ ба МТС, МЖС бүридэ 1950 ондо эдэ хүдэлмэринүүдээр тогтоогдоһон түсэбые саатагүй дүүргэхэ ябадал хангаха;

б) Тракторна сенокосилка бүреэр сезон соо 1000 гектарһаа бага бэшые сабшаха, трактораар силос хэршэдэг машина бүреэр 1000 тонноһоо бага бэшые хэршэхэ ябадал хангаха. Морин сенокосилка бүреэр 4—5 гектарһаа бага бэшые сабшаха ябадал хангаха;

в) Тракторна агрегат бүриие хангахын тулада колхозуудһаа шухала тооной мори унаануудые, МТС-үүдһээ автомашинануудые үгэжэ, силоснэ культурануудай тусгаар тарилгануудһаа, тэрэшэлэн зэрлиг ногоонуудһаа силос дараха ургамалнуудые таһалгаряагүйгөөр шэрэжэ, МТС-үүд болон колхозуудай трактораар силос хэршэдэг бүхы машинануудые үндэр бүтээсэтэйгээр хэрэглэлгые эмхидхэхэ;

г) Колхозууд болон совхозуудта силос даралгын эхилхэһээ урид башнинууд, хахад башнинуудые барилга ба заһабарилгые дүүргэхэ, тэрэшэлэн тэжээл силосовалгаар тогтоогдомол түсэбүүдэй дүүргэлтые хангамаар хэмжээнэй яаманууд, траншейнүүдые жэлэхэ.

18. Ногоонуудай тарилгые уһалха ба харууһалха хүдэлмэринүүдые саг соонь үнгэргэжэ, таримал ногоонуудые энэ жэлдэ 3—4 дахинһаа үсөөн бэшэ удаа сабшаха ябадал туйлахыень Казахска ССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Киргизскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Туркменскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Таджикска ССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Азербайджанска ССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Армянска ССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведые ба эдэ республикануудай компартинуудай ЦК-нуудые, тэрэшэлэн уһалагдадаг газартай бусад районуудай советскэ ба партийна органуудые уялгалха.

19. СССР-эй хүдөө ажахын Министерство, СССР-эй совхозуудай Министерство, облгүйсэдкомууд, крайгүйсэдкомууд, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, ВКП(б)-гэй обкомууд, крайкомууд. ба союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудые уялгалха гэбэл:

а) Колхозууд болон совхозуудта нуга, лиманна, набтар ... нуудай ногоое хоёр удаа сабш... даалгабари үгэжэ, хоёрдохи са... шалга үнгэргэхэ бүхы участогу... дээрэ мал адуулга хоримжолхо.

б) СССР-эй Министрнүүдэй Со... ведэй 1949 оной апрелиин 21-н... № 1707 тогтоолоор байгуулаг... һан хэмжээнэй ёһоор, нийтын ... гэ толгой мал бүридэ дунда ... гээр тогтоогдоһон бүдүүн тэж... бэлэдхэжэ, колхоз, совхоз бүри... тэжээл бэлэдхэхэ түсэбэй дүү... гэлтые хангаха ябадал туйлаха.

в) Бүхы колхозууд ба совх... зуудта тогтоогдомол жэлэй но... монуудһаа гадна, бүдүүн тэж... лэй страховой запасуудые б... гуулха.

20. Нүүлгэжэ адуулагдадаг малай бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхын зо... рилгоор, үбэлэй бэлшээринүү... дээрэ адуулагдаха нэгэ толг... үхэр бүридэ 7—8 центнерһ... морин бүридэ—10—12 центнерһ... хонин бүридэ 1 центнерһээ бага б... шэ бүдүүн тэжээлээр страхово... запасуудые байгуулха ябадал хан... гахыень Казахска ССР-эй Ми... нистрнүүдэй Соведые, Узбекска ССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Туркменскэ ССР-эй Министрнүү... дэй Соведые, Киргизскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Таджикска ССР-эй Министрнүүдэй Со... дые, Азербайджанска ССР-эй Ми... нистрнүүдэй Соведые, Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Армянска ССР-эй Министрнүү... Соведые, Дагестанска АССР-эй Министрнүүдэй Соведые, Хойто Осетинскэ АССР-эй Министрнү... дэй Соведые, Ставропольска крайгүйсэдкомые, Ростовско, Сталинградска, Астраханска ба Грозненско облгүйсэдкомуудые б... ВКП(б)-гэй тэндэхи обкомууд, крайкомууд болон союзна респуб... ликануудай компартинуудай ЦК-нуудые уялгалха.

21. 1950 ондо ашаглагдаагүй участогуудаа сабшалангаар дутуу колхозуудта үгэхыень үлүү саб... шалантай колхозуудта һайшаа... дурадхаха, тиихэдээ сабшаланг ашаглахаяа абаһан колхозууд гү... рэндэ үбһэ тушааха түсэбөө дүүр... гэхэ ёһотой. Сабшалангай участогуудые ондоо колхозуудта т... һалжа үгэлгэ тэрэ бүридөө колхо... нигуудай хамтын суглаан дээр... зүбшэн хэлсэгдэхэ ба районгүйсэд... комуудаар баталагдаха байна.

22. Бүдүүн тэжээл абаха түсэ... бөө дүүргэхын ба эдэ тэжээлнүү... дээр шухала хэрэгтэй страховой запасуудые байгуулхын зорилгоор, таряа хуряалга дээрэ һолоомо, михииные гээхэ ябадалые усадха... ха талаар эрид хэмжээнүүдые аба... ха. Тиихын зорилгоор, бүхы ком... байнуудые һолоомо, михиинэ суг... луулха түхеэрэлгэнүүдтэйгээр за... һабарилха ябадал хангахыень СССР-эй хүдөө ажахын Министерство, СССР-эй совхозуудай Министерство, облгүйсэдкомууд, крайгүйсэдкомууд, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, ВКП(б)-гэй обкомууд, крайкомууд ба союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудые уялгалха.

Комбайнаар таряа хуряахадаа орооһото культурануудые хадаха... таяа нэгэн доро һолоомые һүрил... хэ, юрын машинануудаар ба га... раар хадагдаһан таряае сохихо... тоёо нэгэн доро михиинэ суглуул... ха ба һолоомо һүрилхэ.

23. Үбһэ тэжээлэй запасуудые ехэ болгохын зорилгоор, нютагай эрхэ байдалай онсо илгаануудые хараадаа абалсажа, һолоомые узуур дээрэ тэжээлэй культурануудай тарилга хэлгые үргэнөөр эрхилхэ хэмжээ-ябуулгануудые зохёогоод, районуудта, тиин, район соогоо колхозууд, МТС-үүд, совхозуудта иимэ культурануудые тариха даалгабаринуудые хүргэхыень СССР-эй хүдөө ажахын Министерство, СССР-эй совхозуудай Министерство, облгүйсэдкомууд, крайгүйсэдкомууд, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, ВКП(б)-гэй обкомууд, крайкомууд ба союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудые уялгалха.

24. Силоснэ башнинууд ба ха... хад башнинуудые комплексоор, мүн металлическа бүхэжүүлгэнүүд, хадааһанууд, хушалта ба изоляци хэхэ материалнуудые саг соонь ашажа эльгээхыень СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствонүүдые уялгалха.

(Ургэлжэлэлынь удаадахи номерто гараха).

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойн дашарамдуулан, партийна, советскэ ба олониитын организацинуудһаа, ээлдээ коллективүүд, Советскэ Союзой гражданинууд, гүрэнэй ниитын организацинууд ба хилын саанахы элдэб түрүүдһээ И. В. Сталинай нэрэ дээрэ тоото амаршалганууд орохон байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ байлгыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэ сэдхэлһээ хүсэһэн амаршалгануудые хүргэнэ:

Ханты-Мансийска национальна округой Березовско промкомбинадай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Гүрэнэй Кемеровска районой электростанциин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Чаплыгинска шэрэм шудхалгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Винницкэ областиин «Реконструктор» совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

ВЦСПС-эй профсоюзна хүдэлөөнэй Ленинградска дээдэ һургуулиин студентнүүд, багшанар ба албахаагшад;

Татарска АССР-эй Аракчинска гипсовэ заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Запорожско паровозо-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшадай коллектив;

Бурят-Монголой малажалай туршалтын станциин научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Виноградовска оёдолой фабрикын хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Иркутска горно-металлургическа институдай научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба студентнүүд;

М. И. Калининай нэрэмжэтэ Ленинградска политехническэ институдай профессорнууд, багшанар студентнүүд, аспирантнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Воронежско областиин Верхне-Карачанска районой XI партийна конференци;

Микоянай нэрэмжэтэ Кутайсска консервнэ заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Горьковско областиин Ковровско турфалгын-жэшээтэ леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Рязанска модо дархалха заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Нижне-Ломовско улаан-архиин заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Победа» гэжэ зүрүулай фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Чернораменска торфопредприятиин хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Барановическа гүрэнэй багшанарай институдай студентнүүд, багшанар ба албахаагшадай коллектив;

Ленинэй орденто Запорожстрой трестын хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Пятигорско хладокомбинадай хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад;

Закарпатска областиин Мукачевска аймагай колхозуудай кукуруза таригша звеньевойнуудай зүблөөн;

Курска областиин Суджанска торфопредприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Суровикинскэ һүнэй-консервнэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Дрогобычска областиин Старый городой гуталай фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ракитянска сахарна заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Новосибирскэ индустриальна техникумэй багшанар, һурагшад ба сотрудникууд;

Пинск городой оёдолой фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Полтавска областиин Зеньковско районой, Борковско МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Сталинградска областиин Молотовско районой прокуратурын ба сүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

«Красдрев» трестын Енисейскэ модо урадхуулгын конторын хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Тульска областиин «Вогкчарово» совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

СССР-эй наукануудай Академиин Уральска филиалай научна сотрудникууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Ленинградска областиин «Красный металлист» заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Сочинско барилгын трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Новосибирскэ областиин Ояшинска районой «Сибиряк» гэжэ гахайн совхозой коллектив;

Бурят-Монголой АССР-эй Чесаныи МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад, трактористнууд, комбайнернууд ба агрономууд;

Карело-Финскэ ССР-эй, Пудожско районой, «Правда» колхозой колхозникууд;

Калужска областиин Куйбышевска районой «Энергия» колхозой колхозникууд;

Гомельско областиин Стрешинскэ районой, «Коммунист» колхозой колхозникууд;

Курска ураһайханай-графическа училищиин һурагшад ба багшанарай коллектив;

Курска областиин Свободинска ремесленнэ № 16 училищиин һурагшад, багшанар, мастернууд, хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Калужска областиин Козельскэ районой «Новый Путь» колхозой колхозникууд;

Волынска областиин Владимир-Волынско районой, Фурмановай нэрэмжэтэ колхозой колхозникууд ба интеллигенци;

Печаткинска судо-заһабаригын мастерскойнуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Киевскэ областиин Уманска лесхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Тамбовска областиин Ламска районой, Верхне-Ярославска МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Литовско ССР-эй, Расейнскэ уездын «Спартак» колхозой гэшүүд;

Курска областиин, Борисовско районой, «Парижская коммуна» колхозой колхозникууд;

Бобруйска областиин, Паричска районой, Бойковой нэрэмжэтэ колхозой колхозникууд;

Моршанска мяханай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хамтын суглаан;

«Азизбековнефть» трестын 3-дахи олзоборилгын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Калужска обкомой III пленум;

СССР-эй элүүрые хамгаалгын Министерствын эпидемиологиин ба микробиологиин Азербайджанска научна шэнжэлгын институдай хүдэлмэришэд, научна сотрудникууд ба албахаагшадай коллектив;

Кировоградска педучилищиин һурагшад ба студентнүүд;

Владивостокско мореходно һургуулиин һурагшад, багшанар ба албахаагшад;

Омскэ областиин Куйбышевска ГРЭС-эй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Кособродско шпало-пропиточно заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Сталинградска областиин Добринска совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэд;

Ростовско областиин Каширска мяханай совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Узейр Гаджибековай нэрэмжэтэ Азербайджанска гүрэнэй консерваториин профессорско-багшанарай состав, студентнүүд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан;

«Новгородлес» трестын Молвотицка леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ состав ба албахаагшад;

Киев городой Днепровско водопроводно станциин хүдэлмэришэд, мастернууд, инженернүүд ба албахаагшад;

Эдеэ хоолой промышленностиин Краснодарска институдай профессорско-багшанарай состав, студентнүүд ба сотрудникууд;

Гүрэнэй Киевскэ медицинскэ стоматологическа институдай профессорнууд, багшанар, студентнүүд, албахаагшад;

Москва городой Тимирязевска райпромтрестын оёдолой фабрикын хүдэлмэриндэ ба албахаагшадай коллектив;

Зүүн-Казахстанска областиин Кировскэ районой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозникууд;

Ташкентскэ областиин Мирзачульска районой «Кзыл Юлдуз» колхозой колхозникууд;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет

Хүдөө нютагуудта ном худалдаха хэмжээ-ябуулганууд тухай

Һаяхан БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол хүдөө нютагуудта ном худалдалгые һайжаруулха тушаа тогтоол гаргаба. БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи полиграфи, издательствонууд ба ном худалдалгын Управлени ба Бурмонкоопсоюз хүдөө нютагуудта ном худалдалгые хангалтагүйгөөр ябуулна гэжэ тогтоол соо онсо тэмдэглэгдэнэ.

Полиграфиздат хадаа Иволгын, Байкало-Кударын аймагуудта номой магазинуудые мүнөө болотор нээнэгүй. Тиихэдэ олонхи аймагуудта хүсэд һайн түхеэрэлгэтэй номой складууд байхагүй. Шухала хэрэгтэй хэдэн олон номууд аймпотребсоюзуудай складуудта удаан саг соо хэбтэнэ. Полиграфиздат, Бурмонкоопсоюз хоёр хүдөө нютагуудта ном худалдаха хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ асуудалда анхаралаа һулаар хандуулна.

Ном худалдалгада бии байгаа дутагдалнуудые усадхахын ба тэрэниие һайжаруулхын тулада Министрнүүдэй Совет хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые хараалаа. Байкало-Кударын аймагта—июниин 15, Иволгын аймагта—сентябриин нэгэн болотор номой магазинуудые нээхэ гэжэ полиграфиздат уялгалагдаба. Ном худалдалгые раймаг, культмагуудта — тусхай таһагаар дамжуулан, сельмагуудта — номой полко бии болгон эрхилхэ гэжэ Бурмонкоопсоюзда даалгагдаа.

Раймаг, культмагуудта ном худалдагшадаар хүдэлмэрилхэ 35 хүниие 1950 он соо бэлэдхэхэ, 3 һара болоод байхада худалдагдаагүй номуудые ондоо номуудаар һэлгэхэ, номуудай захил абалгые гүримшүүлхэ тушаа тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаһан байна.

Гадна, ажалшадай депутадуудай аймагай Советэй гүйсэдкомууд ном худалдалгын ямар зэргээр табигдаһаниие 2 неделиин турша соо хаража үзэхөөр уялгалагдаа. Тэдэнэр хадаа тус асуудалаар аймпотребсоюзуудай тоосоонуудые хирэ хирэ болоод лэ хаража үзэхэ ёһотой. Мүн магазинуудые болон складуудые гэр байраар хангаха ябадалда аймгүйсэдкомууд ехэхэн туһа хүргэхэ зэргэтэй гэжэ Министрнүүдэй Советэй тогтоол соо заагдана.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ВКП(б)-гэй Кударын айкомой пленумһээ

Энэ һарын эхеэр ВКП(б)-гэй Кударын айкомой пленум болобо. Тус пленум болбол «Партийна гэгээрэлэй һуралсалай жэлэй дүнгүүд тухай» ба «Аймагай колхозуудта ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай» гэһэн асуудалнуудые хэлсэбэ.

Партийна гэгээрэлэй һуралсалай жэлэй дүнгүүд тухай ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Е. Мельничук элидхэл хэһэн байна.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэгшэ тамирска долоонжэлэй һургуулиин директор нүхэр Коновалов айкомой пропагандистнууд хүдөө нютагуудаар ябажа коммунистнуудтай хөөрэлдэдэггүй, кружогуудай ба политһургуулинуудай дүй дүршэлые ниитэлдэггүй гэжэ тэмдэглэбэ.

Саашаа, «Искра Ленина» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дорофеев зарим коммунистнууд марксизм-ленинизмые муугаар шудалһанһаа практическа хүдэлмэридөө тэдэ һургаалнуудые дутуугаар бэелүүлнэ гэбэ. Коммунистнуудай бээ даан ямараар һуралсажа байһыень «Баян-булаг» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Г. Сундупов шалгадаггүй гэжэ коммунист Тубденов хэлэнэ.

Эдэ мэтын дутуу дунданууды үгэ хэлэгшэд олоор элирүүлһэн байна. Жэшээлхэдэ, марксизм-ленинизмые шудалагшадта туһалха лекци болон элидхэлнүүдые үнгэргөөгүй ба политическэ хүдэлмэриин центр болохо шадаагүй дээрэһээ айкомой парткабинет шүүмжэлэгдэһэн байна.

Малажалые хүгжөөлгын түсэбэй муугаар дүүргэгдэжэ байһан тухай пленум дээрэ хэлэгдээ. Тусгаарлабал, Молотовой, Будённын ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта илангаяа муу. Аймагай олонхи колхозуудта үбһэ тэжээлэй дутагдалһаа ба муугаар харууһалһанһаа мал үхэһэн байна. Гадна, аймагай колхозуудта нэгэ һаамхай үнеэн бүриһөө багаар, нормодоо хүрэхэгүй һү һааһан ба зарим колхозууд гүрэндөө туранхай малнуудые тушааһан дээрэһээ малнуудайнгаа тоо толгойе ехээр хороожо байна гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Теэд, тэжээлэй база дутагдалтай гэжэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр мэдэбэшье, саг соонь хэмжээ абадаггүй. Малай байрануудые барилга хангалтагүй ябана. Үбдэһэн малнууд саг соогоо аргалагдадаггүй.

Дурсагдагша дутуу дундануудые элирүүлэн хэлсээд, тэдэниие усадхаха ба малажалые хүгжөөхэ талаар зохихо хэмжээнүүдые тус пленум хараалба.

А. Шатуев.

Модоной промышленностьдахи партийна хүдэлмэри

(Эрийскэ леспромхозой Шпалзаводой партгруппын хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө).

Партийна группа хадаа партийна эхин организациин хүдэлмэридэ ехэхэн үүргэ эзэлнэ. Тиимэһээ XVI областной ба Заиграйн аймагай VIII партийна конференцинүүд эхин парторганизацинуудые болон партгруппануудые бэхижүүлэлгэдэ ба үүргыень дээшэлүүлэлгэдэ тусгаар анхаралаа табиһан байна.

Эрийскэ леспромхозой партийна эхин организаци партийна конференцинүүдэй тогтоолнуудые бэелүүлэн, партийна группануудайнгаа хүдэлмэриие нилээд һайжаруулба. Парторганизаци 6 партийна группануудые эмхидхээ. Тэдэнэрынь барандаа һайнаар хүдэлмэрилнэд. Илангаяа Шпалзаводтохи партгруппа (парторгнь нүхэр Александров) һайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ группа 5 коммунистнуудһаа бүридэнэ. Тэдэнэр бултадаа ажалай тусхай участогуудта хүдэлмэрилжэ, үйлэдбэри дээрэ өөһэдынгөө авангардна үүргые бэелүүлнэ.

Партгруппа түсэбөөр хараалагдаһан болзор соогоо партийна суглаагаа үнгэргэдэг. Тэдэнэр суглаан дээрээ ажалайнгаа гол зорилгонуудтай холбоотой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг. Жэшээнь: жэлэй эхинһээ хойшо «Шпалзаводой хүдэлмэри тухай», «СССР-эй Верховно Советэй һунгалтын үдэрые ажалай амжалтануудаар угтаха тухай», «Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тухай», «Гэшүүдэй партийна түлбэри тухай» ба «Социалистическэ мүрысөөнэй ябаса тухай» г.м. асуудалнууд хэлсэгдэһэн байна. Партийна группын суглаанууд идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг. Суглаан дээрэ коммунистнууд асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, заводой партгруппын хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые усадхаха тушаа үнэтэ дурадхалнуудые оруулдаг юм.

Партгруппа ба тэрэнэй парторг нүхэр Александров хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ политическэ хүдэлмэри болон социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тушаа ехэхэн анхаралаа табина. Нүхэр Александров өөрөө ехэхэн мэргэжэлтэй агитатор юм. Тэрэ хадаа большевистскэ үнэн сэхэ үгэнүүдээрээ хүдэлмэришэдые зоригжуулхаһаа гадна, үйлэдбэри дээрэ өөрөө эрхим жэшээ харуулдаг. Нүхэр Александров слесареэр хүдэлмэрилдэг юм. Тиин үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Нүхэр Александров өөрөө элдэб темэнүүдээр 30 хөөрэлдөөнүүдые заводойнгоо хүдэлмэришэдэй дунда үнгэргэһэн байна. Заводто «Дайшалхы хуудаһанууд», ханын газетэнүүд болон «молнинууд» саг болзортоо гаргагдадаг. Мүн показателиин доска дээрэ социалистическэ мүрысөөнэй ябаса харуулагдадаг.

Партгруппын эдэ бүхы хүдэлмэринүүдэй ашаар Эрийскэ леспромхозой шпалзавод (начальнигынь нүхэр Поддубный) энэ жэлэй эхинһээ хойшо һара бүриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ ябана. Хэрбээ түсэбэйнь дүүргэлтые һара һараарнь абаа һаа иимэ: январь һарада шпалхюрөөдэлгөөр түсэбөө 100,6, февральда—125,4, мартда — 127,3 ба апрельдэ—121,4 процент дүүргээ. Завод май һарада 6 мянган шпал түсэбһөө үлүүлэн гаргаһан ба июнь һарада бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна.

Шпалзаводой коллектив халаанайнгаа түсэбые нилээд үлүүлэн дүүргэнэ. Үйлэдбэриин түрүүшүүл 4 хүн леспромхозой дирекциин болон рабочкомой книгэдэ ба 3 хүн Хүндэлэлэй доскада, мүн 14 хүн цехынгээ доскада бэшэгдэһэн байна. Шпалзавод жэлэй эхинһээ хойшо леспромхозой дирекциин болон рабочкомой дамжуулгын Улаан туг бата бэхеэр барижа ябана. Коммунистнууд үйлэдбэриин зорилгонуудые дүүргэлгын түлөө тэмсэлдэ түрүүлэн ябанад. Жэшээнь, моторист нүхэр Шайтор, шпал заһагша Киевцев ба бусад үйлэдбэриингөө түсэбүүдые 125—130 процент дүүргэнэ.

Шпалзаводой партгруппын коммунистнууд өөһэдыгөө тойруулан бүхы коллективые жагсаан, гүрэнэй даалгабаринуудые дүүргэлгэдэ ехэхэн үүргэ эзэлнэ.

И. Филиппов,
ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша.

СЕМИНАР БОЛОБО

Һаяхан Ново-Селенгинскдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй 2 үдэрэй семинар болобо.

Тус семинарта «ВКП(б)-гэй түүхын хураангы курсын» VII, VIII, бүлэгүүдээр, «Марксизм-ленинизм шажан тухай» гэһэн лекцинүүд уншагдаа. Мүн һуралсалай программын ёһоор элидхэлнүүд хэгдээ.

Семинарай һүүлээр зүблөөн боложо, Сэлэнгын аймагай сомонуудай зарим уншалгын байшангуудые даагшадай элидхэлнүүдые хэлсэһэн байна.

В. Бадашкеев.

ВАГОНУУДЫЕ ТҮРГЭНӨӨР АШААЛХА

Модо ашаалдаг предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн «Бурмонголлес» трестдэ һаяхан болобо.

Трестын эрхилэгшые орлогшо нүхэр Алешкин май һара соо модо вагонуудта ашаалалгын түсэбэй дүүргэлтэ тухай элидхэл хэһэн байна. Модо ашаалан ябуулха предприятинууд 1950 оной табан һара соо хангалтагүй хүдэлмэрилөө гэжэ эндэ элирүүлэгдэбэ.

—Гансахан май һара соо 518 вагон ашаалагдаагүй, — гэжэ нүхэр Алешкин тэмдэглэбэ.— Илангаяа Онохойн модоной комбинат (директорынь нүхэр Газизов), Эрийскэ леспромхоз (директорынь нүхэр Закревский), Шулуутайн түмэр харгы (начальнигынь нүхэр Тугутов) мэтын шиидхэхы предприятинууд түсэбөө холо дүүргээгүй. Эдэ гурбан предприятинуудай гэмээр май һара соо 463 вагон модон хэрэглэгшэдтээ хүрэжэ шадаагүй. Энээн дээрэһээ болоод, «Бурмонголлес» трест модо ашаалха түсэбөө бүхы дээрээ дүүргээгүй байха юм.

Модо ашаалдаг предприятинууд ажалдаа бэлэдхэдэггүй, ажалые зүбөөр эмхидхэжэ шададаггүй, муу шанартайгаар ашаалдаг дээрэһээ вагонуудые удаан саг соо миин байлгажа яла түлэдэг байна.

Вагонуудта модо ашаалгые амжалтатайгаар ябуулхын тула предприятинуудай партийна эхин организацинууд үүргэеэ дээшэлүүлхэ ёһотой. Администрациин ажалые хинан шалгалсаха, хүдэлмэришэдэй дунда олониитын-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха ба социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ уялгатай.

Зүблөөн дээрэ модо ашаалалгадахи дутагдалнуудые усадхаха талаар тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаа.

К. Скворцов.

Комсомольско бригадын жэшээ

Модо урадхуулгын Дээдэ-Үдын участогта 27 бригаданууд модо урадхуулгые амжалтатайгаар ябуулжа байна.

Модо урадхуулагшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ бригадир Ф. Александровой хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада түрүү һуури эзэлжэ ябана. Тус бригада 16 комсомолецуудһаа ба союзна бэшэ залуушуудһаа бүридэнэ. Эдэнэр эдэбхитэй ажалаараа модо урадхуулагшадта эрхим жэшээ харуулна.

Тэрэшэлэн бригадирнууд Андреевский ба Иванов гэгшэдэй бригаданууд стахановскаар ажаллана. Тэдэнэр үдэр ерэхэ бүри урадхуулгын темпые шангадхана. Энэ бригадануудай гэшүүд май соо үдэртөө 20—22 түхэриг салин хүлһэ олодог һаа, мүнөө 35—40 түхэриг хүрэтэр олоно.

Дурсагдагша бригадануудай гэшүүд — комсомолецууд модо урадхуулагшадай дунда газетын һонинуудые уншажа үгэнэ. Хүдэлмэриин һүүлээр, үдэшэндөө тэдэнэр зугаа наада эмхидхэнэ.

П. Хантаев.

Адуу мори үсхэбэрилгэдэ онсо анхарал табиха

☆ ☆

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын шэнжэлэл

☆ ☆ ☆

1950—1951 онуудта республикын колхозууд ба совхозуудта адуу мори үсхэбэрилхэ тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой 1949 оной ноябриин 16-най тогтоолые бэелүүлэн, республикын олон колхозууд ба мориной фермэнүүд адуу моридойнгоо тоо толгойе олошоруулха ба шанарыень һайжаруулха талаар нилээд амжалта туйлаа. 1950 оной 5 һара соо республикын колхозуудта адуу моридойнь тоо толгой, жэлэй эхинтэй сасуулбал 8,4 процентээр олошорһон, нёдондонойхидо орходоо нилээд олон унагад энэ болзорто абтаһан байна.

Адуу мори үсхэбэрилгөөр Ториин, Кяхтын ба бусад хэдэн аймагуудай колхозууд һайн амжалтануудые туйлаа. Ториин аймаг мори үсхэбэрилгөөр удаан саг соо республика дотор һүүлшын һууринуудай нэгые эзэлжэ ябаһан аад, дутуу дундануудаа усадхажа, эрид хубилалта хэбэ. Тус аймагай колхозууд адуу мори үсхэбэрилгөөр мүнөө республика дотороо түрүү һуури эзэлжэ ба мори үсхэбэрилхэ гүрэнэйнгөө түсэбые дүүргүүтэй байха юм. Энэ жэлэй түрүүшын 5 һара соо, нёдондонойхитой сасуулбал, 170 толгой үлүү олон унагад абтаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэжэ байнхай. Мүн тэрэшэлэн, адуу моридойнь тоо толгой жэлэй эхинэйхидэ орходоо 13 процентээр олошороо, гүүдые ороондо оруулгын түсэб 70 процент дүүргэгдээ.

Республикын олон колхозууд, мориной фермэнүүд ба моришод адуу мори үсхэбэрилгэ дээрэ бага бэшэ амжалтануудые туйлана. Жэшээлхэдэ, Кяхтын аймагай «Улаан Сүбэгтэ» колхоз байгша оной июниин 10 болотор адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые 102,5 процент дүүргэһэн ба нүхэр Найдановай хүтэлбэрилдэг КТФ 70 гүүдһээ 69 унага абаһан байха юм. Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхоз мүн энэ болзор соо адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые 104 процент дүүргээд, 110 гүүдһээ 80 унагадые абаһан ба үшөө 20 гүүд түрэхөөр хүлеэгдэжэ байнхай. Түнхэнэй аймагай «Улаан Тооро» колхозой КФТ-е даагша Л. Бардуев 54 гүүдһээ 48 унага абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна. Нүхэр Бардуев жэлэй эсэс хүрэтэр үшөө зургаан унага абаха зорилготой. Нёдондо жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр нүхэр Бардуев республикын правительствын диплом ба мүнгэн шанда хүртэһэн, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ кандидадуудай зэргэдэ бэшэгдэһэн байха юм. Тэрэшэлэн 1949 оной дүнгөөр хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ кандидадаар бэшэгдэһэн Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой мориной-товарна фермэ 132 толгой гүүдһээ 127 унага абаад, жэлэй эсэс хүрэтэр үшөө олон гүүдые түрүүлхэ юм. Иимэ жэшээнүүдые тоолобол, нилээд олон.

Гэхэтэй хамта, зарим аймагуудай советскэ ба хүдөө ажахын органуудай адуу мори үсхэбэрилгые хүсэд хүтэлбэрилөөгүйһөө шалтагаалан, байгша ондо зарим колхозуудайнь морин ажал тон муу байдалда оронхой. Тэдэ аймагуудта гүүдэй одоороо һубайраха, моридой үхэхэ ба гаргашалагдаха ябадал үзэгдэдэг. Жэшээнь, Баунтын аймагта моридой үхэхэ ябадал нёдондонойхиһоо 3,5 дахинаар дээшэлһэн байна. Тиихэдэ гүүдые ороондо оруулха түсэб миил 9 процент дүүргэгдэнхэй. Тус аймагай хүтэлбэрилэгшэд мори үсхэбэрилхэ талаар колхозуудай ба зооветмэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие шалгадаггүй, адуу мори үсхэбэрилхэ хэрэгые огто мартажархёо гэхэдэ болохо.

Адуу мори үсхэбэрилхэ хүдэлмэри мүн тэрэшэлэн Мухаршэбэрэй, Курумканай, Хэжэнгын, Түнхэнэй, Тарбагатайн ба Бичурын аймагуудта муугаар хүтэлбэрилэгдэнэ. Мори үсхэбэрилгэдэ һанаа амараар хандаһанай, моридые муугаар тэжээһэнэй ба харууһалһанай эсэстэ Мухаршэбэрэй аймагта моридой үхэхэ ябадал олошорһон, түлнүүд үсөөнөөр абтаһан байна. Жэшээнь, энэ аймагай Никольско сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ, Октябрьска сельсоведэй «18 партсъезд», Ворошиловай нэрэмжэтэ ба Суулгын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд тус тустаа ойройдоо 3—5 унага абаһан байха юм.

Адуу мори үсхэбэрилгын түсэбэй гүнзэгы таһалдалда орожо байһыень мэдэбэшье, тус аймагай хүтэлбэрилхы органууд тэрэниие эрхэбэшэ дүүргэхэ хэрэгтэ колхозникуудые элсүүлжэ шадаагүй.

Моридые үсхэбэрилгын хүдэлмэриие шиидхэлгэ дээрэ ороонной кампаниин угаа ехэ удхашанартай байһаниинь хэндэшье мэдээжэ. Теэд, ороонной кампаниин эгээл һайн хаһа болзорой үнгэржэ байбашье, Курумканай аймагта ороондо оруулагдаха гүүдэй 72 процентнь, Баунтын аймагта —90, Баргажанай аймагта—68, Яруунын аймагта—63 процентнь ороондо үшөө оруулагдаагүй байһаар.

Республикын колхозууд болбол ороонной кампаниин ба адуу моридойнгоо тоо толгойе олошоруулгын гүрэнэй түсэбые эрхэбэшэ дүүргэхын түлөө энэ талаар бии байһан дутагдалнуудаа эрид шууд усадхажа, моридой харууһалга, тэжээлгэ ба адуулгые жэшээтээр үнгэргэжэ, БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэхын ба хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын кандидадуудай зэргэдэ орохын түлөө тэмсэхэ зорилготой. Тиихэдэ аймагуудай хүтэлбэрилхы органууд ба зооветмэргэжэлтэд мориной-товарна фермэнүүдтэ, моришодто туһаламжа үзүүлжэ, адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха уялгатай.

Социалистическэ зөөрие наринаар сахиха

Манай Эхэ орондо социалистическэ зөөри хадаа гүрэнэй экономическа үндэһэ һууринь мүн. Энэнэй ойроо хүртэшэгүй байлга, тэрэниие хамгаалга үндэһэн хуули—Сталинска Конституцяар хэтэ мүнхэдөө баталагданхай.

Советскэ союзай гражданинууд гүрэнэйнгөө социалистическэ зөөрие нарин нигтаар хамгаалхын, улам бэхижүүлхын түлөө саг үргэлжэ оролдодог байна. Предприятинуудай ажахынуудта саг соогоо шалгалтанууд боложо, байһан дутагдалнууд тэрэ дарыдаа усадхагдадаг гээшэ.

Гэбэшье, зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, главна бухгалтернууд мэдэлдээ байһан ажахын жэжэ точконуудай хүдэлмэридэ нарин нигта шалгалта табинагүй. Энэ ушарһаа боложо, гүрэнэй мүнгэ зөөри хулгайлха ябадалнууд гарана.

Мяха-консервын комбинадай гэр байрын коммунальна таһаг удаан саг соо комбинадайнгаа главна бухгалтерaар шалгагдангүй байһан юм. Комбинадай главна бухгалтер нүхэр Панин тус таһагай ахалагша бухгалтер байһан Поповой һара бүриин тоосоое шалгангүйгөөр абадаг байгаа.

Попов хадаа хүдэлмэридэнь ямаршье шалгалтын болодоггүйе һамбаашалжа, квартирна түлбэринүүдһээ ороһон мүнгэ үбэршэлжэ эхилһэн байна. Тиин, 1948 ондо 2500 түхэриг өөртөө абаа.

Һүүлээрнь Попов комбинадай сбытын таһагай ахалагша бухгалтер болоо. Эндэ тэрэнэй хүдэлмэридэ баһал шалгалта болобогүй.

Гүрэнэй зөөрие хулгайлха муухай ябадалаа Попов дахяад эхилнэ. Ларёгой продавец байһан Карпенко гэгшэтэй хамта худалдагдаһан мяханай мүнгэнһөө үбэршэлжэ ороо. 1949 оной таба һара соо тэдэнэр 27000 түхэриг гүрэнэй мүнгэ хулгайлаа.

Комбинадай директор нүхэр Сарбаев, главна бухгалтер Панин гэгшэдэй харьяата таһагуудайнгаа бухгалтернуудта хэрэгтэй шалгалта табижа шадаагүй дээрэһээнь иимэ ехэ гарза хохидол гүрэндэ хэгдэһэн байна.

Улан-Удэ городой Пригороднэ районой арадай сүүд Поповые социалистическэ зөөрие хулгайлһан ба үбэршэлһэн дээрэһээнь 20 жэлээр, Карпенкые 12 жэлээр эрхэ сүлөөнүүдыень хаһаа.

Тэрэшэлэн гүрэнэй мүнгэ зөөридэ өөрынгөө дураар гараа хүргэхэ ябадалнууд мелькомбинадта ба инфекционно больницада гараа. Гэмтэ нюурнууд хадаа арадай зөөридэ хоро хүргэжэ байһанайнгаа түлөө советскэ хуулиин ёһоор зэмэеэ амасаһан байна.

Ойроо хүртэшэгүй социалистическэ ба үмсын зөөринүүдые хамгаалхын тула үнэн сэхэ советскэ хүн бүхэн хулгайлха ба үбэршэлхые һэдэдэг зарим хүнүүдээр эрид тэмсэхэ шухала. Предприяти бүхэнэй ба организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд гүрэнэй зөөридэ хоро хүргэхэ ябадалые гаргахагүйн тула, бухгалтериингаа хүдэлмэрие түргэ түргэн шалгажа, элирүүлэгдэһэн дутуунуудыень тэрэ дарыдань усадхаха ёһотой. Мүн бухгалтериин хүдэлмэридэ үнэн сэхэ хүнүүдые шэлэн абаха ябадал хангаха шухала.

Ф. Можаров.

Колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэлгэ

Колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ гүрэнэй хоёр жэлэй һургуулиин дэргэдэ колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ 6 һарын курса занятияа эхилбэ. Курсада суглараһан түрүүлэгшэнэр занятидаа ехэ ханамжатайгаар хабаадалсажа, мал ба таряанажалай асуудалнуудта ехэ анхаралаа хандуулна.

Энээнэй урда тээ үнгэргэгдэһэн дүрбэн курсануудта колхозуудай 93 түрүүлэгшэнэр һуралсажа гараһан юм. Тэдэнэй дунда Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой Р. С. Бубеев, Кяхтын аймагай «Красное знамя» колхозой түрүүлэгшэ Советскэ Союзай Герой П. Баннов гэгшэд һуралсаһан байна.

П. Федотов.

„Б. М. Үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

Клуб ба радиоузел заһабарилхаб

«Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар табигданхай» гэһэн статья «Б. М. Үнэн» газетын майн 31-эй номерто толилогдоо һэн.

«Улаан Бургалтай» колхозой партийна эхин организациин суглаан дээрэ тус статья зүбшэн хэлсэгдэжэ, культурно-ниитын хүдэлмэрие һайжаруулха тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаа.

Мүн ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагта партийна эхин организациин секретарь нүхэр Гомбоевагай тоосоо шагнаад клуб ба колхозойнгоо радиоузелые заһабарилха заабари үгтэһэн тухай ВКП(б)-гэй Ториин айкомой секретарь нүхэр Р. Бадмаев манай редакцида мэдээсэһэн байна.

БИЧУРЫН АЙМАГТА

ХАРГЫ БАРИЛГЫН ҺАРА

Аймагай Советэй гүйсэдкомой шиидхэбэреэр, аймаг дотор июниин 5-һаа харгы барилгын һара үнгэргэгдэжэ байна. Харгы барилгада 400 гаран колхознигууд ба 89 мори унаа гаргагдаа. Харгы барилгын һарые эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо 2 километртэ шэнэ харгы баригдаһан, мүн Хёлго голой гарсаһаа эхилээд, аймагай центр хүрэтэрхи тракт заһабарилагдаһан байха юм.

Харгы барилгын хүдэлмэридэ «Сталинский путь», «Красный боевик», Кировэй ба Логовскиин нэрэмжэтэ колхозууд илангаяа эмхитэйгээр хабаадалсана. Дурсагдаһан колхозууд бүхэн 30—60 хүнүүдые, олон моридые тус хүдэлмэридэ гаргажа, үдэр бүриингөө даалгабари үлүүлэн дүүргэнэ.

Мүн Хёлго гол дээгүүр хүүргэ табилгын хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулагдана. Мүнөө тус хүүргын барилга гол түлэб дүүргэгдэнхэй.

Гүрэндэ таряа тушаалгын эхилтэр аймаг соогоо һайн харгытай болохо гэһэн зорилготойгоор энэ һара үнгэргэгдэжэ байна.

ШЭНЭ ҺУРГУУЛИНУУД

Жэл ерэхэ тудам һургуулинуудай тоо улам олошорно. Ерэхэ һуралсалай жэлдэ аймаг дотор Буй, Елань тосхонуудта ба Хаян нютагта долоон жэлэй һургуулинууд нээгдэхэнь. Тэдэнэй нэгэниинь бурят һургуули болоно. Шэнэ һургуулиие бариха ба хуушан байшангуудыень заһабарилха хэрэгтэ мүнгэн зөөри һомологдоһон байна.

Эдэ шэнэ һургуулинуудта «Искра Ильича», «Борец Октября», «Улаан Одон», «Большевик» Дзержинскиин, Логовскиин, Свердловой, Кировэй, Ждановай нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүдэй хүүгэд һуралсаха юм.

ИНКУБАТОРНА СТАНЦИ

Һаяхан өөрын электроустановкотой шубуу үсхэбэрилгын инкубаторна станци баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба. Мүнөө тэндэ түрүүшын үндэгэд табигдаба.

Тус станци нэгэ доро 30 мянган үндэгэдые дальбараа болгохо аргатай юм.

МТС-үүдэй РАДИОСТАНЦИНУУД

Аймагай МТС-үүд энэ жэлдэ «Урожай» маркын радиостанцинуудые анха түрүүшынхеэ абаба. Бичурын ба Окино-Ключевскойн МТС-эй тракторна бригадануудай ба дирекциин хоорондо радиогоор харилсаа байгуулагдаба.

АГИТБРИГАДА КОЛХОЗУУДТА

Аймагай культурын байшангай дэргэдэхи агитбригада полевой стануудые ба тракторна бригадануудые культурнаар хангахын зорилгоор колхозуудаар ябаа.

Тус бригадынхид Бичурын ба Окино-Ключиин кустын колхозуудай олонхи полевой стануудаар ябажа, концертнүүдые харуулба. Тэдэнэй программада «Гүнзэгыгөөр газар хахалалга» гэһэн зүжэг, дуунууд, танцанууд оролсоно.

ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр Утенкова тус бригадатай хамта ябалсажа, элидхэл ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна

Театральна хронико

Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын коллектив Красноярск городто гастрольдо байха зуураа, тус городой ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой. Манай театрын табиһан 25 зүжэгүүдые красноярскынхид ехээр һонирхон хаража, артистнуудай бэлиг шадабарие үндэр дээрэ сэгнэдэг байха юм.

Үлэһэн болзоройнгоо хугасаа соо манай республикын театр үшөө 20 зүжэгүүдые тэндэ харуулха байна.

* * *

Гүрэнэй филармониин эстрадна бригада Н. Алексеевэй хүтэлбэри доро Чита, Куйбышевка-Восточная, Хабаровск, Ворошилов, Владивосток, Сахалин гастрольдо гарахань.

Мүн 2 концертнэ бригаданууд Агын ба Усть-Ордын национальна округуудта, республикын аймагуудаар ябаха байна.

* * *

Бурят-Монголой передвижной драматическа театрын коллектив гастрольно 2 бригада эмхидхээд, хүдөө гаргаба.

Тэрэнэй нэгэ бригадань нүхэр Вампиловай хүтэлбэри доро Баргажанай, Курумканай, Түнхэнэй аймагуудта, хоёрдохи бригадань Заиграйн, Хориин, Хэжэнгын аймагуудта ябаха юм.

Хитадта эб найрамдалай тала баригшадай бүхэдэлхэйн конгрессэй саг үргэлжын комитедэй уряада гар табигдана

ПЕКИН, июниин 13. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табихын түлөө хүдэлөөн Хитадай бүхы районуудта дэлгэржэ байна. Ханчжоу городой 207 мянга гаран хүн июниин 7 хүрэтэр Стокгольмско уряада гар табяа. Аньхуэй провинциин урда талада байдаг Уху гэжэ портово городто 105.533 хүн гү, али городой хүн зоной хахадынь уряада гар табиһан байна.

«Женьминьжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Саг үргэлжын комитедэй уряада Чунцинска гарнизоной 7 мянга гаран солдадууд ба офицернүүд гар табяа.

Майн 25-һаа 30 хүрэтэр Чунцинай 300 мянган гражданинууд уряада гар табиба.

Франциде Стокгольмско уряада гар табина

ПАРИЖ, июниин 13. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско сессиин уряада гар табиха кампаниин шэнэ амжалтанууд тухай мүнөөдэр демократическа хэблэл мэдээсэнэ. Жэшээлхэдэ, Па-Де-Кале департаментда Стокгольмско уряада 500 мянган хүн гар табяа. Тус департаментын «Эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэд» гэжэ организаци Сена департаментын «Эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэд» гэжэ организацитай мүрысэн, июлиин 1 хүрэтэр 14 миллион хүнөөр гар табюулха уялга абаба.

Баруун Германида 2 миллион гаран хүн Стокгольмско уряада гар табяа

БЕРЛИН, июниин 12. (ТАСС). Дюссельдорфһоо абтаһан мэдээсэлые «Нейес Дейчланд» газетэ толилбо, тэрээн соонь, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско сессиин уряада Баруун Германида 2 миллион гаран хүн гар табяа гэжэ хэлэгдэнэ.

Ливанай 29 мянган хүнүүд Стокгольмско уряада гар табиба

БЕЙРУТ, июниин 13. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско уряада гар табиха кампани Ливанда амжалтатайгаар ябуулагдажа байна. 29 мянган хүн гар табяа.

Һүүлэй неделидэ олон тоото инженернүүд, врачууд, адвокадууд ба ливанска интеллигенциин бусад түлөөлэгшэд уряада гар табиба.

Калифорнидо болоһон һунгалтанууд дээрэ коммунистическэ кандидадай амжалта

НЬЮ-ЙОРК, июниин 12. (ТАСС). Сан-Франциско «Дейли Уоркер» газетын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Калифорни штадай һургуулинуудай инспекторые һунгаха һунгалтанууд дээрэ коммунистка Бернадетта Дойл 376 мянган голос абаһан байна. Дойлдо үгтэһэн голосуудай ниитэ тоонь 400 мянгада хүрэхөөр багсаагдана гэжэ корреспондент мэдүүлнэ. Һунгалтын урда тээхи митингнүүд дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Дойл хадаа дайн үүдхэгшэдые эридээр буруушааһан ба эб найрамдал хамгаалхые уряалһан байна гэжэ газетэ мэдээсэнэ.

Рейтер агентствын Берлиндэхи главна корреспондентын мэдүүлгэ

БЕРЛИН, июниин 12. (ТАСС). Рейтер гэжэ английска агентствын Берлиндэхи главна корреспондент Джон Питт гэгшэ Берлиндэ Германска демократическа республикын информациин зургаан дотор немецкэ ба гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ хандан үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа дай үүдхэгшэдтэ хойшодоо алба хэхые хүсэнэгүйб гэжэ мэдээсэбэ. Англо-американска сэрэгэй машинын алба хэжэ байгаа хархис хэблэлһээ гаража ошохо гэжэ шиидэһэнэйнгээ шалтагаание Джон Питт тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ.

Индийскэ ба Пакистанска сэрэгүүдэй хоорондо зэбсэгтэ тулалдаанууд болобо

ДЕЛИ, июниин 13. (ТАСС). Индеэр эзэлэгдэһэн Кашмирай территори руу пакистанска зэбсэгтэ отрядай нэбтэрэн ороһон тухай мэдээсэлые индийскэ газетэнүүд ехэ гаршагтайгаар толилбо. Индийскэ ба пакистанска сэрэгэй частьнуудай хоорондоо буудалсаһанай үндэһөөр индийскэ 6 ба пакистанска 15 солдадууд алагдаа.

Харюусалгатай редактор
Д. Д. ЛУБСАНОВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1.80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3.23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4.52; пропаганды и агитации—7.85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3.23; писем трудящихся и информации—6.84 (2 зв.): об'явлений 2.64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02321. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.